

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67388624, fakss 67388634, e-pasts ptac@ptac.gov.lv, www.ptac.gov.lv

Rīgā

23.02.2017. Nr. 4.-7/1316

Pēc pievienotā saraksta

Par attīrīšanas iekārtām

Viena no Patērētāju tiesību aizsardzības centra (turpmāk — *PTAC*) 2016.gada prioritātēm bija sadzīves notekūdeņu attīrīšanas ietaišu, kas paredzētas mazāk kā 50 iedzīvotājiem, un vieglo naftas produktu atdalīšanas iekārtu uzraudzība.

Veicot tirgus uzraudzības pasākumus, *PTAC* konstatēja, ka tirgū nav vienotas izpratnes par standartu piemērošanu. Līdz ar to *PTAC* saskatīja nepieciešamību sniegt skaidrojumu par standartu piemērošanu un līdz ar to arī par būvizstrādājumu atbilstību *Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 9.marta Regulas (ES) Nr.305/2011, ar ko nosaka saskaņotus būvizstrādājumu tirdzniecības nosacījumus un atceļ Padomes Direktīvu 89/106/EEK* (turpmāk – *Regula 305/2011*) prasībām. Tā kā šis jautājums ir aktuāls visām iesaistītajām pusēm, proti, ne tikai uzņēmējiem, kas attīrīšanas iekārtas ražo, importē un izplata, bet arī būvuzņēmējiem un būvobjektus uzraugošajām un kontrolējošajām iestādēm, *PTAC* nolēma informāciju nosūtīt arī būvvalžu atbildīgajām personām.

[1] *PTAC* informē, ka **sadzīves notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm**, kas paredzētas mazāk kā 50 iedzīvotājiem, ir piemērojams Latvijas nacionālā standarta statusā adaptētais Eiropas saskaņotais standarts LVS EN 12566-3:2005+A2:2013 “*Mazās notekūdens apstrādes sistēmas, kas paredzētas ne vairāk kā 50 iedzīvotājiem un to ekvivalentiem. 3. daļa: Nokomplektētas un/vai uz vietas montētas sadzīves notekūdeņu attīrīšanas ietaises*” (turpmāk – *EN 12566-3*). Standarta *EN 12566-3 ZA* pielikuma *ZA.1.* punktā norādīts, ka ražotājam obligāti jādeklarē to *ZA.1.* tabulā norādīto būtisko raksturlielumu ekspluatācijas īpašības, kurus nosaka nacionālā likumdošana. Līdz ar to *PTAC* vērs uzmanību, ka sadzīves notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm, kas paredzētas mazāk kā 50 iedzīvotājiem, tās piedāvājot Latvijas Republikas tirgū, obligāti jānosaka un jādeklarē būtiskā raksturlieluma attīrīšanas (apstrādes) efektivitātes (%) šādi parametri:

- bioķīmiskais skābekļa patēriņš (BSP₅),
- ķīmiskais skābekļa patēriņš (ĶSP),
- suspendētās vielas (SS) - kopējais daudzums,
- kopējais fosfors (P_{kop})
- kopējais slāpekļis (N_{kop}),

kā to nosaka Ministru kabineta 2002.gada 22.janvāra noteikumu Nr.34 “*Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī*” 5.pielikuma 1. un 2. tabula.

[2] *PTAC* informē, ka **vieglo naftas produktu atdalīšanas iekārtām** ir piemērojams Latvijas nacionālā standarta statusā adaptētais Eiropas saskaņotais standarts LVS EN 858-1:2003+A1:2005 „*Vieglo naftas produktu (piem. eļļas un benzīna) atdalīšanas iekārtas - 1.daļa: Uzbūves principi, izpildījums un testēšana, marķēšana un kvalitātes kontrole*” (turpmāk

– EN 858-1). *Standarts EN 858-1* darbības jomā ir ietvertas vieglo naftas produktu atdalīšanas sistēmas (turpmāk – *Sistēmas*), kuru sastāvā ir vismaz tādas sastāvdaļas kā atdalītājs (*separator*), dūņu kamera (*sludge trap*) un paraugu ņemšanas vieta (*sampling point*). Vienlaicīgi *PTAC* norāda, ka ir daži īpaši gadījumi, kad *Sistēma* var sastāvēt tikai no divām iepriekš minētajām sastāvdaļām, kā tas norādīts standarta LVS EN 858-2:2003 “*Vieglo naftas produktu (piem. eļļas un benzīna) atdalīšanas iekārtas - 2.daļa: Nominālizmēru izvēle, uzstādīšana, ekspluatācija un tehniskā apkope*” (turpmāk - *EN 858-2*) B.2.tabulā un 4.4. punkta 5.tabulā. *PTAC* gan norāda, ka standartā *EN 858-2* dotās *Sistēmu* konfigurācijas ir kā ieteikums, ņemot vērā *Sistēmu* pielietojumu.

Standarta EN 858-1 darbības joma aptver:

- *Sistēmas*, kuru nominālā jauda ir **mazāka par NS 150**, un kuras ražotājs izgatavojis ražotnē kā vienu iekārtu vai kā gatavas iekārtas daļas;
- iekārtas ar nominālo jaudu **NS 150 (ieskaitot) un vairāk**, kuras var izbūvēt arī uz vietas būvlaukumā (*built-in-situ*).

Abos gadījumos vieglo naftas produktu atdalīšanas iekārtai ražotājam jāveic visas *Sistēmas*, kas sastāv no dūņu kameras, atdalītāja un paraugu ņemšanas vietas, atbilstošs ekspluatācijas īpašību noturības novērtējums un pārbaude saskaņā ar vienu no standartā *EN 858-1* norādītajām sistēmām un ražotājam iekārta jāmarķē ar CE zīmi un jā sastāda ekspluatācijas īpašību deklarācija atbilstoši *Regulai 305/2011*.

PTAC arī norāda, ka *Sistēmas* ražotājam nav pašam obligāti jāražo, piemēram, dzelzsbetona grodi, bet *Sistēmas* ražotājam ir jāpārlicinās, ka grodi, kurus tas izmanto savā *Sistēmā* un kuros tiek iebūvēti atdalītāji, atbilst prasībām, kas ir noteiktas standartā *EN 858-1* un ka ir veikta pārbaude un novērtējums šādai *Sistēmai* ar šādiem grodiem. Līdz ar to nedrīkst iebūvēt atdalītājus jau esošos grodos, par kuru ekspluatācijas īpašībām nav pieejama visa nepieciešamā informācija un tad deklarēt šādas sistēmas atbilstību standarta *EN 858-1* un *Regulas 305/2011* prasībām. *PTAC* norāda, ka šāda iekārta (atdalītājs iebūvēts esošā grodā) neiekļaujas standarta *EN 858-1* darbības jomā, līdz ar to šādu iekārtu nedrīkst marķēt ar CE zīmes marķējumu un tai nedrīkst izdot ekspluatācijas īpašību deklarāciju.

Papildus *PTAC* norāda, ka, ja uz būvizstrādājumu neattiecas saskaņotais standarts un tam nav izdots Eiropas tehniskais novērtējums, kā arī uz to nav attiecināmi Ministru kabineta 2014.gada 25.marta noteikumu Nr.156 “*Būvizstrādājumu tirgus uzraudzības kārtība*” (turpmāk- *Noteikumi Nr.156*) 1. pielikumā minētie Latvijas valsts standarti, tad saskaņā ar 30.⁸ 2.apakšpunktu, tam ir jābūt nodrošinātam ar produkta tehnisko pasi, instrukciju vai cita veida dokumentu, kurā norādīta vismaz *Noteikumos Nr.156* 30.⁸2.apakšpunktā minētā informācija.

[3] Līdzīga situācija ir arī ar **taukvielu atdalītājiem**, kuriem ir piemērojams Latvijas nacionālā standarta statusā adaptētais Eiropas saskaņotais standarts LVS EN 1825-1:2005 “*Taukvielu atdalītāji – 1. daļa: Uzbūves principi, izpildījums un testēšana, marķēšana un kvalitātes kontrole*” un tā koriģējums LVS EN 1825-1:2005/AC:2006.

PTAC jau 2016.gadā informēja uzņēmējus, kas ražo, izplata un piegādā šādus izstrādājumus, būt atbildīgiem un piedāvāt tirgū piemērojamo standartu prasībām atbilstošus izstrādājumus.

PTAC lūdz būvvaldes informēt par būvobjektiem, kuros tiek izbūvētas attīrīšanas iekārtas, jo *PTAC* arī šajā 2017. gadā turpinās uzraudzības pasākumus attīrīšanas iekārtām.

Direktore

B.Vītoliņa